

Kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden maahantuloa ja integroitumista tukeva yhteistyöryhmä

Kv-kevätpäivät 17.5.2019
Hanna Boman (OPH)
Kaisu Piironen (OKM)

Osaavimman työvoiman kotimaaksi

Kasvatetaan korkeakoulutettujen osuutta

- Tutkintotavoitteita nostetaan vuodesta 2021 alkaen aloilla, joissa on sekä koulutus- että työelämäkysyntää
- Väyliä korkeakoulutukseen monipuolistetaan, jatketaan opiskelijavalintauudistusta
- Yhteistyötä toisen asteen koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen välillä lisätään
- Läpäisyä parannetaan muun muassa rahoitusmallikannustein

Kehitetään jatkuvaan oppimiseen toimintamalli ja konseptoitu tarjonta

- Valmistelu 2019 aikana korkeakoulujen, sidosryhmien ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyönä
- Uudistus perustuu yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kysyntään vastaavaan kehittämistyöhön ja konseptointiin
- Strategiarahoitus, rahoitusmallin kannustavuus
- Eri hallinnonalojen mahdollisuudet tukea jatkuvaa oppimista: jatkuvan oppimisen ohjausryhmä (OKM, TEM, STM, VM) ja työryhmä (ministeriöt+sidosryhmät)

Lisää ulkomaalaisia osaajia Suomeen

- Toimenpidekokonaisuus lisäämään ulkomaalaisia osaajia ja opiskelijoita Suomeen (yht.työ Talent Boost ja kv-linjausten toimeenpano)
- Ulkomaalaisten korkeakouluopiskelijoiden ja nuorten tutkijoiden Suomeen ja suomalaisille työmarkkinoille integroitumista tuetaan lisäämällä harjoittelumahdollisuuksia ja tukipalveluja.
- Yhteistyöryhmä poistamaan ulkomaalaisten opiskelijoiden maahantulon esteet ja edistämään integroitumista (OKM, SM, UM, TEM, Migri, OPH, korkeakoulut)

Yhteistyöryhmän tehtävät

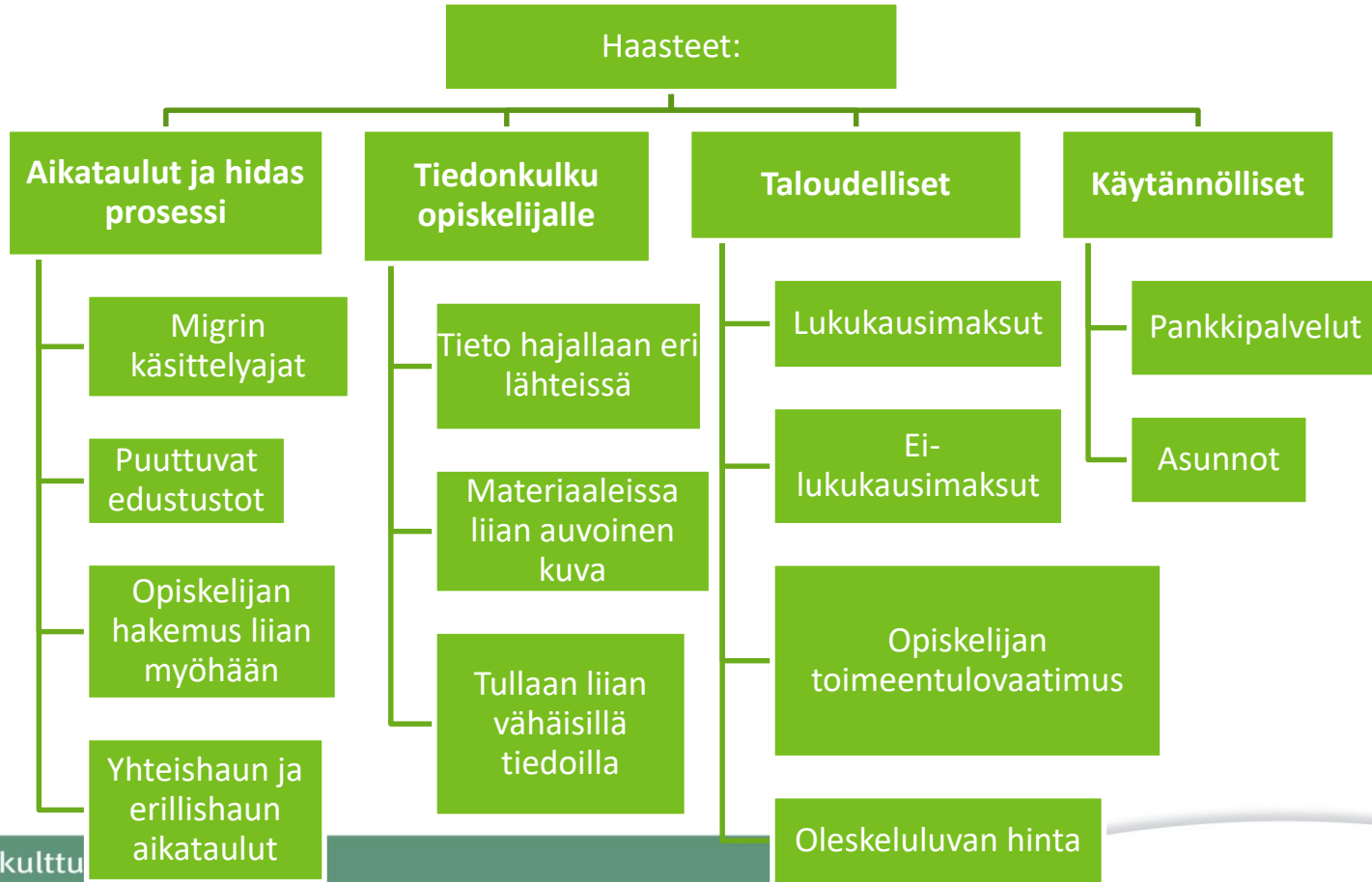
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja sisäministeriön asettaman yhteistyöryhmän tehtävänä on
 1. muodostaa yhteinen tilanne- ja tavoitekuva kansainvälisten opiskelijoiden maahantulon ja maahan jäämisen edellytysten parantamiseksi ja integroitumisen tehostamiseksi,
 2. tehdä ehdotuksia poikkihallinnollisen yhteistyön tiivistämisestä sekä muun verkostoitumisen ja tiedonkulun lisäämisestä; ja
 3. tehdä tarvittaessa toimenpide-esityksiä maahantulon ja tutkinnon jälkeen maahan jäämisen sujuvoittamiseksi.

- Työryhmän määräaika 22.3.2019 – 15.6.2019
- Yhteistyöryhmän jäsenet:
 - konsulipäällikkö Pasi Tuominen, ulkoministeriö,
 - maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen työ- ja elinkeinoministeriö,
 - tulosalueen johtaja Leena Turku, Maahanmuuttovirasto,
 - päällikkö Hanna Boman, Opetushallitus,
 - kehittämispäällikkö Anna Grönlund, Jyväskylän yliopisto, Unifi ry; sekä
 - rehtori Matti Sarén, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Arene ry.
- Yhteistyöryhmän sihteereinä ja jäsenenä toimivat opetusneuvos
 - Kaisu Piironen opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä
 - asiantuntija Roope Jokinen sisäministeriöstä.
- Yhteistyöryhmä voi työssään kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita. Yhteistyöryhmän tulee tehdä tiivistä yhteistyötä Talent Boost –toimijoiden ja Korkeakoulujen kansainvälistymisfoorumin kanssa.

Tähän mennessä?

- Kolme kokousta
- Webropol-tiedonkeruu maahantuloon (4/19), koulutukseen ja tutkinnon jälkeiseen integroitumiseen liittyen. Vastauksia yhteensä 57.
- Kuulemistilaisuus 14.5, osallistujia noin 60.
- Yhteisen tahtotilan, tilannekuvan ja toimijoiden tunnettavuuden saavuttaminen
- Selkeä halu jatkaa työtä ja osallistuttaa laajemmin sidosryhmiä

Suomeen hakeutuminen ja maahantulo

Suomeen hakeutuminen ja maahantulo: ratkaisuehdotuksia (1/3)

- Aikataulut
 - Nopeampi tieto opiskelijavalinnoista
 - Opiskelupaikan sitovan vastaanoton aikaistaminen → oleskeluluvan hakeminen aikaistuu
 - opintojen aloittaminen ennen luvan saantia esimerkiksi verkko-opintoina ja orientaationa
- Maahanmuuttoviraston ja korkeakoulujen yhteistyön lisääminen
 - Migri → oppilaitos: onko opiskelija ylipäätänsä hakenut oleskelulupaa
 - Opiskelijan prosessissa ongelmia → yhteys korkeakouluun
 - Korkeakoulun opiskelupäätöksestä automaattinen placeholder -oleskelulupa, jonka voisi ehdollistaa esim. ensimmäisen lukukauden opintopisteisiin. Tämän jälkeen oleskelulupa koko opiskeluajaksi.
 - Oleskelulupa koko opiskeluajaksi

Ratkaisuehdotuksia (2/3)

- Informointi opiskelijalle:
 - Selkeät yhteiset linjaukset ja ohjeistukset siitä, minkälaisia oleskelulupia opiskelijat tarvitsevat, mistä niitä haetaan ja mitä edellytetään
 - Yhdestä paikasta kattavasti tiedot lukuvuosimaksuista sekä korkeakoulujen ja muiden tahojen tarjoamista apurahamahdollisuuksista
 - Opintopolun kehittäminen käyttäjäystävällisemmäksi; tällä hetkellä hakeutumisväylä, ei sovi markkinointiin
 - Etäopetusta suomalaisen kulttuurista yms. ennen Suomeen hakeutumista
 - Valtakunnallisesti tai kaupungeittain ohjausta ja palvelua maahantuloa helpottamaan (maahantuloprosessiin liittyvä neuvonta, asuminen, perehdytystä arjen kysymyksiin)
 - Study in Finland ja Enter Finland -palveluiden yhdistäminen ja tiedon keskittäminen yksinkertaistaisi hakijan prosessia
 - Tutor-opiskelijat

Ratkaisuehdotuksia (3/3)

- Suomen tunnettavuus
 - OKM koordinoi yhteisen markkinointialustan verkkoon ja resursoi koordinaattorin, joka koordinoi yleistiedotuksen ja vuosittain yhteisnäkyvyyden keskeisiin markkinointitapahtumiin
 - Kansallisen tason työtä maabrändin rakentamiseksi
 - Lisää resursseja Suomen tunnetuksi tekemiseen koulutuksen kohdemaana
 - Study in Finland sivuston kehittäminen ja hakukoneoptimointi
- Edustustot
 - Yhteistyö muiden EU-maiden kanssa
 - Palvelujen ulkoistaminen
 - Edustustojen resurssointi

Korkeakouluun, yhteiskuntaan ja työelämään integroituminen: haasteita

- Suomen kieli
- Motivaatio: epävarmuus tulevasta
- Korkeakoulu
 - Kansainväliset opiskelijat erillinen ryhmä
- Yhteiskunta
 - Tiedon puute
 - Perheen tukeminen
- Työelämä
 - Harjoittelupaikkojen/osa-aikatyön löytämisen haasteellisuus
 - Uraohjauksen vähäisyys

Korkeakouluun, yhteiskuntaan ja työelämään integroituminen: ratkaisuehdotuksia

- Suomen kieli
 - intensiivinen kielen opettelu ennen opintojen aloittamista
 - Jatkuva mahdollisuus opiskella kieltä omatoimisesti verkossa
 - Työnantajat kouluttavat
- Korkeakoulu
 - Opintojen sekoittaminen
 - Opiskelijajärjestöjen rooli
- Yhteiskunta
 - Alueellisesti järjestettävät integroitumiseen keskittyvät yhteistapahtumat
- Internetin hyödyntäminen
 - Työelämätaitojen ja -verkostojen vahvistaminen opintojen aikana

Hyviä käytänteitä (1/2)

- *"Olemme avuksi tehneet kursseja, jotka tukevat opiskelijoiden integroitumista Suomeen ja työelämään."*
- *"Meillä on onneksi yhteistyökumppaneita, jotka mahdollistavat harjoittelun englanniksi."*
- *"Kauppakamarilla on ollut ainakin paikallista toimintaa, jossa työnantajille on tarjottu neuvontaa ulkomailta saapuvan henkilön palkkaamiseen liittyvissä asioissa."*
- *"Hyvänä käytänteenä on nähty ns. tandemharjoittelu, jossa suomenkielinen ja ulkomaalainen opiskelija menevät yhtä aikaa harjoitteluun yritykseen."*

Hyviä käytänteitä (2/2)

- *"Integroitumisessa korostuu myös viestinnän merkitys ja pyrimme painottamaan sidosryhmillemme englanninkielisen viestinnän merkitystä, jotta kansainväliset opiskelijat kokisivat olonsa tervetulleeksi erilaisiin tapahtumiin."*
- *"Vertaistuutoritoiminta on ollut hyvä käytäntö, joka on auttanut kv-opiskelijoiden integroitumista korkeakouluun ja yhteiskuntaan. Vertaistuutorit järjestävät mm. tapahtumia ja toimintaa, joissa kv-opiskelijat tutustuvat suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskunnan toimintaan."*
- *"Tutor-toimintamme saa vuodesta toiseen hyvää palautetta kv-opiskelijoilta, ja kansainvälisissä koulutusohjelmissa pyritään edistämään opiskelijoiden ryhmäytymistä ns. get-together -tapaamisilla, jotta tulevista opiskelukavereista muodostuisi verkostoja."*

Suomeen jääminen tutkinnon suorittamisen jälkeen: haasteet

- (Koulutusta vastaavan) työn saaminen, harjoittelupaikan löytyminen
- Verkostojen puute
- Kielitaito (FI, SE) ja vaativimpien kielikurssien puute
- Työvoimahallinnon kv-palveluiden puute tai osaamattomuus kohdata korkeasti koulutettuja kv-osaajia
- Työnhaun oleskelulupa-aika liian lyhyt
- Työmarkkinoiden arkuus palkata kv-osaajia
- Opiskelijoiden puutteellinen tietämys Suomen työkuulttuurista
- Ulkomaiden/ pääkaupunkiseudun kiivas rekrytointi: valmistuneet imetään muualle töihin

Suomeen jääminen tutkinnon suorittamisen jälkeen: ratkaisuehdotuksia

- Korkeakoulun keskitetyt ja kohdennetut urapalvelut
- Ura- ja yrityspalveluita sekä kielikoulutusta myös vastavalmistuneille
- Toiminnot osana perusrahoitusta, ei hankkeissa
- Talent Boost- toimenpideohjelma
- Harjoittelumahdollisuuksien avaaminen myös yliopistopuolella
- Yritysyhteistyö, toimivat verkostot
- Selkeät opintopolut kandi/amk-tutkinto → maisteri, maisteri → PhD
- Alumnipalvelut
- Työnantajille kannustimia palkata kv-osaajia
- Uraseurantapalautteen hyödyntäminen
- Pidempi oleskelulupa-aika työnhakuun tai uusi lupatyyppi
- (Opinnoissaan hyvin menestyneiden) opiskelijoiden palkitseminen oleskeluluvalla

Kiitokset ja kommentit!

Kaisu-maria.piiroinen@minedu.fi

hanna.boman@oph.fi